

ра дезінтегровані, а існуючі потужності не відповідають сучасним вимогам; розвиток інформаційного потенціалу агропромислового виробництва регіону; розвиток сільськогосподарського машинобудування і модернізація сервісних структур; реконструкція переробних підприємств з метою орієнтації на випуск конкурентоспроможної продукції; розвиток сільськогосподарського виробництва, заснованого на використанні екологічно чистих, із замкненим циклом, енерго- і матеріало- заощаджуючих технологій; упровадження життєздатної системи реєстрації земель, що є основою розвитку ринку землі.

Таким чином, запроваджуючи модернізаційні механізми розвитку агропромислового виробництва, держава має надати початковий імпульс, створити стимули до сприяння її функціонуванню, до певної «мультиплікації» у ринковому середовищі. Одночасно необхідно забезпечити залучення всіх можливих джерел фінансування (зовнішніх, внутрішніх, державних). Основними інструментами держави постають фіскальні і монетарні важелі, а зокрема податки, фінансова підтримка, субсидіювання, кредитування.

Список використаних джерел

1. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку [монографія] / Пасхавер Б.Й., Шубравська О.В., Молдован Л.В. та ін. / за ред. акад. УААН Б.Й.Пасхавера. – К.: Інститут екон. та прогноз. НАН України, 2009. – 432 с.
2. Пасхавер Б. Сценарії розвитку агросфери / Б.Пасхавер // Економіка України. – 2011. – № 11. – С 38-49.
3. Месель-Веселяк В.Я. Економічні передумови забезпечення розширеного відтворення сільськогосподарського виробництва в Україні / В.Я.Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2011. – № 3. – С. 9-18.

Summary. The state and basic progress of agroindustrial production trends are investigated, reasonably directions of modernisation transformations of agar sphere

Key words: agroindustrial production, investment process, innovations, modernisation, modernisation changes

УДК 631.11.332.33.003.13

Левків Г.Я., к.е.н., доцент Львівського державного університету внутрішніх справ;

Мельник В.В., магістр Львівського державного університету внутрішніх справ

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В даній статті проаналізовано ефективність використання ресурсного потенціалу на сільськогосподарських підприємства

Ключові слова: ресурсний потенціал, сільськогосподарські підприємства, аграрний сектор, ефективність.

Постановка проблеми. Сільськогосподарському виробництву притаманні специфічні особливості у сфері формування і використання ресурсного потенціалу, зумовлені становленням у минулому та сучасному розвитку. Шляхом реформ аграрний сектор перейшов від адміністративно-планової системи до ринкової економіки.

Необхідність такого переходу спричинена зниженням ефективності виробництва у міру вичерпного використання екстенсивних факторів, які формують ресурсний потенціал. Наслідком низької ефективності сільськогосподарського виробництва є стан і характер повільних змін у виробничих відносинах, які стримують розвиток продуктивних сил, у тому числі й ресурсного потенціалу

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання забезпечення сільськогосподарського виробництва ресурсами завжди було актуальним і розглянуте в чималій кількості наукових праць. Серед них: Андрійчук В.Г., Анічин Л.М., Борисова О.В., Гайдуцький П., Гладій М.В., Єрмаков О.В., Іванюта В.Ф., Лукінов І., Онищенко О.М., Пасхавер Б.Й., Підлісецький Г.М., Ульяновченко О.В., Россоха В.В., Саблук П.Т., Трегбчук В.М., Шиян В.С., Шкільов О.В., Юзефович А.Е. та інші.

Метою даної статті є аналіз сучасних методів дослідження ресурсного потенціалу аграрного виробництва, упорядкування складових ресурсного потенціалу.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні поняття «ресурсного потенціалу» трактують по-різному. Так Підлісецький Г.М. вважав, що «до ресурсного потенціалу належить сукупність взаємопов'язаних ресурсів, зокрема, трудових, фінансових, земельних, матеріально-технічних».

Використовуючи системний підхід, Ульяновченко О.В. розробив стратегію розвитку аграрного сектора економіки [4] на основі підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом. В основу стратегії покладено поділ ефективності управління на два напрямки: соціальний розвиток (включає науку і освіту, культуру і духовність, соціальну інфраструктуру, соціальний захист населення і охорона довкілля) та економічний розвиток (структурна перебудова, конкурентоспроможність продукції, інвестиції та інновації, технологічне оновлення, екологізація господарської діяльності). Цілями названої стратегії визнано продовольчу безпеку та високоефективне аграрне виробництво.

Наприклад, О.О. Мамалуй визначає ресурси як капітал фірми, тобто благо, використання якого дає можливість збільшити майбутні блага.[3]

Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємства – це сукупність матеріальних, трудових, фінансових, нематеріальних ресурсів, включаючи здатність працівників підприємства використовувати ефективно дані ресурси для досягнення стратегічних та поточних цілей сільськогосподарського підприємства.

До одних із основних характеристик природно-ресурсного потенціалу відносять: кліматичні умови, особливості розміщення ресурсного потенціалу, географічне положення.

До складу ресурсного потенціалу входять такі складові:

- 1) Матеріальні ресурси – це ресурси в натуральній формі, які використовуються у господарській діяльності сільськогосподарських підприємств. До складу матеріальних ресурсів відносять основні фонди та частка оборотних фондів.
- 2) Трудові ресурси – кількість працівників, які зайняті на підприємстві, та ті, які входять до його складу за допоміжною та основною діяльністю. Високоякісна підготовка, перепідготовка персоналу, що сприяє широкому спектру його навичок та практичних навичок є важливим фактором ефективної діяльності підприємства.
- 3) Фінансові ресурси підприємства – це сукупність грошових надходжень та прибутків, які є в розпорядженні підприємства для здійснення та виконання фінансових обов'язків.
- 4) Нематеріальні ресурси – промислова та інтелектуальна власність, яка тривалий час приносить певну користь.

Аграрний ресурсний потенціал сільськогосподарського підприємства, господарства визначається сукупністю органічно поєднаних ресурсів (земельних, трудових та матеріальних), у процесі взаємодії яких реалізується інтегральна їх здатність виробляти сільськогосподарську продукцію відповідного асортименту та високої якості. Для забезпечення раціонального використання ресурсного потенціалу та моніторингу цього процесу потрібна його вартісна оцінка.

Важливою передумовою ефективного використання ресурсів підприємств є їх збалансоване формування. В цьому аспекті актуальним є визначення оцінки наявності виробничих засобів у господарствах регіону. Перехід до ринкових відносин, створення нових форм господарювання, спад виробництва і деградація сільськогосподарських підприємств потребують уваги економістів-аграрників до проблеми раціонального використання їх ресурсного потенціалу, без чого не можна забезпечити підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва.

Ефективність використання аграрного ресурсного потенціалу можна виразити обсягом виробництва валової продукції на одиницю аграрного ресурсного потенціалу, створення сільськогосподарськими підприємствами, фермерськими та особистими підсобними господарствами кооперативів з переробки, зберігання та збуту продукції, матеріально-технічного і технологічного обслуговування виробництва. На місцях розрізнених видів аграрної і промислової діяльності на село має прийти система інтегрального агропромислового виробництва продовольчих товарів, яка сприятиме багатопрофільному розвитку села, дозволить відкрити нові робочі місця, підвищити життєвий рівень сільського населення, активніше вирішувати соціальні проблеми.

Пропонується в умовах економічної кризи створювати на державних і кооперативних засадах машино-технологічні станції та обслуговуючі кооперативи, запровадження лізингової форми взаємовідносин, яка буде вигідна насамперед для сільськогосподарського товаровиробника.

Ресурсовіддача залежить від низки інших чинників, головними з яких є: раціональне співвідношення елементів у структурі ресурсного потенціалу, система управління виробництвом, впровадження ресурсощадних технологій, врахування природно-кліматичних умов. Тому при формуванні ресурсного потенціалу агроформувань слід більше уваги приділяти не кількісному його нарощуванню, а якісному вдосконаленню та дотриманню раціональних пропорцій між окремими його складовими.

Реформаційні перетворення в сільському господарстві не дали очікуваної соціально-економічної віддачі, підприємства знаходяться у важкому становищі, руйнується ресурсний потенціал галузі. З метою забезпечення результативного процесу формування та використання ресурсного потенціалу, при його організації необхідно враховувати сукупність факторів, що впливають на нього і водночас визначають його ефективність. Основними такими аспектами є: екологічний, соціальний, економічний, виробничий та фінансовий, що виступають як невід'ємні елементи системи підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу.

У стратегії забезпечення ефективного використання ресурсного потенціалу аграрного сектора важливе місце належить вирішенню комплексу практичних аспектів, пов'язаних з матеріально-технічним оновленням сільськогосподарського виробництва.

Актуальною на даний час є необхідність поширення досвіду частини господарств області щодо кооперування, тобто обміну технікою чи купівля послуг технічного виконання сільськогосподарських робіт. В основі такого кооперування лежить два основні принципи: територіальної близькості та різномірності техніки. В процесі

пошуку можливих резервів росту фондівдачі виокремлено 3 блоки факторів: організаційні, технологічні та економічні.

Висновок. Кризова ситуація в економіці загалом та АПК зокрема спричиняє руйнування ресурсного потенціалу. Сьогодні необхідне здійснення певних організаційно-економічних змін у діяльності аграрних підприємств та процесах формування і використання ресурсів, які б сприяли забезпеченню продовольчої безпеки держави, розвитку сільських територій та досягненню цілей діяльності окремих виробничих структур. При цьому ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств слід розглядати як сукупність взаємопов'язаних ресурсів (земельних, матеріально-технічних та людського капіталу), які можуть використовуватись не тільки у виробничому процесі, але й у фінансовій, соціальній та інших сферах діяльності господарства.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: / В.Г. Андрійчук Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероб./ К.: КНЕУ, 2002. – 624 с.
2. Єндрес А Економіка природних ресурсів / Єндрес А., Квернер І. – 2-е вид. – СПб, 2004. – С.109.
3. Основи економічної теорії: підруч./ О.О. Мамалуй, О.А. Гриценко, Г.Ю. Дарнопих; за заг.ред. О.О. Мамалуй. – К.: Юрінком Інтернет, 2003. – С. 133.
4. Ульяновченко О.В. Управління ресурсним потенціалом в аграрному секторі економіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора економ. наук: спец.08.00.03 «економіка та управл. нац. госп.»/ О.В.Ульянченко – К., 2008. – 38 с.

Summary. This article examines the efficiency of resource potential in agricultural enterprises.

Key words: resource potential, farms, agricultural sector efficiency.

УДК 338.470

В.М. Мальцевич, к.э.н., доцент Санкт-Петербургского государственного экономического университета, г. Санкт-Петербург (Российская Федерация);

Н.В. Мальцевич,, к.э.н., доцент Полесского государственного университета, г. Пинск (Российская Федерация)

КОРПОРАЦИЯ КАК ФОРМА ЭФФЕКТИВНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ БИЗНЕСА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В статье рассмотрены теоретические аспекты формирования и функционирования корпораций. Проведенный *сравнительный анализ существующих форм организации бизнеса позволил конкурентные преимущества корпоративных предпринимательских объединений. Предложены мероприятия по совершенствованию корпоративных отношений в экономике Республики Беларусь.*

Ключевые слова: корпорация, акционерные общества, корпоративное управление, предпринимательская среда, собственность.

Корпорации являются сравнительно новой формой организационных объединений в Республике Беларусь, возникшие в ходе массовой приватизации государственных предприятий. В то же время, следует отметить, что в мировой экономике процессы концентрации производства, обеспечивающие не только концентрацию капитала, но и изменение отношений собственности, протекают уже на протяжении сто-